

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

dosar nr.2rac-552/14

prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău (judecător V.Negru)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători: S.Caitaz, A.Nogai, A.Doga)

DECIZIE

24 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție, în componența:

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii:

Nicolae Clima,

Tatiana Vieru, Ion Corolevschi

Oleg Sternioală, Svetlana Novac

examinând fără citarea părților recursul declarat de avocatul Ghedrovici Nicolae în interesele Gospodăriei Țărănești „Zugrav Leonid Alexandrovici”,

în cauza civilă la acțiunea înaintată de Gospodăria Țărănească „Zugrav Leonid Alexandrovici” împotriva Societății pe Acțiuni „Red Union Fenosa”, intervenient accesoriu Primăria Capaclia, raionul Cantemir, privind înlăturarea obstacolului și încasarea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 12 iunie 2014 și încheierii din 20 februarie 2014 adoptate de Curtea de Apel Chișinău, prin care a fost repus în termenul de apel și admis apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Red Union Fenosa”, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 14 februarie 2013 și adoptată o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă,

a c o n s t a t a :

La 21.06.2011, reclamantul GT „Zugrav Leonid Alexandrovici” s-a adresat în judecată cu acțiune împotriva SA „Red Union Fenosa”, intervenient accesoriu Primăria Capaclia, r-nul Cantemir, prin care a solicitat înlăturarea obstacolului și încasarea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 30.05.2011 a înaintat către SA „Red Union Fenosa” o cerere prin care a solicitat repararea prejudiciului material cauzat în mărime de 430,72 euro și 150 lei, și ridicarea imediată a stâlpilor electrici instalați în mod ilegal pe terenul proprietate privată a reclamantului, având în vedere faptul că nu a primit nici un răspuns de la pârât privind soluționarea pe cale amiabilă a conflictului.

Reclamantul a menționat că deține terenul cu suprafața totală de 7,42 ha în comuna Capaclia, r-nul Cantemir, iar în noiembrie 2008 a înființat o livadă de nuciferi pe această suprafață. Potrivit proiectului realizat de Agenția Agroindustrială „Moldova-Vin”, venitul plantației de culturi nucifere a constituit 374190 lei.

Cu toate acestea, pârâtul a neglijat prevederile legale referitor la inviolabilitatea proprietății private și fără consimțământul său a pătruns fraudulos pe terenul nominalizat, în mod abuziv și samavolnic, defrișând pomi din plantația de culturi nucifere în vederea instalării stâlpilor electrici. A afirmat, că ar urma să fie defrișați

încă 42 de pomi nuciferi, ceea ce reprezintă prejudicii considerabile având în vedere prețul lor inițial de achiziționare, munca depusă și venitul ratat.

A indicat, că prin scrisorile nr.0505/96335-20101223 și 0505/73565-201010905 pârâtul pretinde că terenul de pământ proprietate privată a reclamantului s-ar afla în zona de protecție a rețelelor electrice a unui traseu vechi al liniei electrice aeriene Vișniovca-Cantemir de 35 kv. Însă, potrivit proiectului de organizare a teritoriului localității Capaclia din 20.12.2002, nu există o astfel de linie electrică. A menționat, că proiectul respectiv indică cert ca la acel moment pe teritoriul proprietatea SA „Red Union Fenosa” SA nu trecea nici o linie electrică.

Astfel, reclamantul consideră că pârâtul i-a încălcat proprietatea privată ocrotită de lege și nefiind autoritate publică nu a avut nici un drept legal să pătrundă abuziv pe teritoriul său, deteriorând lacătul porții și instalând stâlpii de electricitate.

A mai invocat, că prin aceste acțiuni ilegale pârâtul i-a cauzat un prejudiciu total de 430,72 euro, sumă ce reiese din procurarea biletului de avion tur-retur, inclusiv salariul ratat pe durata de 8 zile lucrătoare, perioadă în care Leonid Zugrav s-a aflat pe teritoriul țării din cauza acțiunilor abuzive ale pârâtului, ținând cont de faptul că locuiește și lucrează în Grecia, și 150 lei suma achitată pentru procurarea unui nuc, deoarece a fost defrișat ilegal prin instalarea stâlpului de electricitate.

Astfel, reclamantul a solicitat ridicarea stâlpilor amplasați abuziv pe terenul privat, repararea prejudiciului material în mărime de 150 lei, a cheltuielilor suportate și a venitul ratat în suma de 430,72 euro, și taxa de stat în mărime de 311 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 14.02.2013, acțiunea a fost admisă. S-a obligat SA „Red Union Fenosa” să ridice stâlpii electrici amplasați ilegal pe terenul privat al GTJ „Zugrav Leonid Alexandrovici” din s. Capaclia, r-nul Cantemir. S-a încasat de la SA „Red Union Fenosa” în beneficiul GTJ „Zugrav Leonid Alexandrovici” cu titlu de prejudiciu material suma de 430,72 euro 72 cenți, echivalent în valută națională la momentul executării hotărârii judecătorești, suma de 150 lei și cheltuielile de judecată 311 lei.

Prin încheierea Curții de Apel din 20.02.2014, s-a dispus repunerea apelantului SA „Red Union Fenosa” în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii primei instanțe din 14.02.2013.

Prin decizia Curții de Apel din 12.06.2014, a fost admis apelul declarat de SA „Red Union Fenosa”, casată hotărârea primei instanțe din 14.02.2013 și adoptată o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă. S-a dispus încasarea din contul GTJ „Zugrav Leonid Alexandrovici” în beneficiul SA „Red Union Fenosa” taxa de stat achitată în apel în mărime de 233,25 lei.

Nefiind de acord cu încheierea din 20.02.2014 și decizia din 12.06.2014, adoptate de instanța de apel, avocatul Ghedrovici Nicolae, acționând în interesele recurentului GTJ „Zugrav Leonid Alexandrovici”, a declarat recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din 14.02.2013.

În motivarea recursului a invocat art.432 alin.(2), lit.c) CPC și consideră că instanța de apel a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material ce guvernează prezentul raport juridic litigios, pronunțând o încheiere și decizie neîntemeiate și ilegale, fiind interpretată în mod eronat legea.

Recurentul a menționat, că prin încheierea din 20.02.2014, instanța de apel a repus neîntemeiat în termenul de apel pe SA „Red Union Fenosa”, făcând abstracție de normele legale și practica judiciară în acest sens.

Totodată, consideră că decizia din 12.06.2014 este neîntemeiată și urmează a fi casată ca ilegală, deoarece instanța de apel nu a ținut cont de normele de drept material care ocrotesc proprietatea privată.

Analizând legalitatea deciziei judecătorești atacate în raport cu materialele dosarului, circumstanțele pricinii și normele de drept aplicabile prezentei cauze, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de admis ca întemeiat recursul declarat de avocatul Ghedrovici Nicolae în interesele GȚ „Zugrav Leonid Alexandrovici”, a casa integral decizia și încheierea instanței de apel și a trimite pricina spre rejudecare în instanța de apel, eroarea judiciară nefiind posibilă a fi corectată de instanța de recurs, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1), lit.c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să remită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Prin prisma acestei norme, instanța de recurs constată că cererea de recurs din 05.09.2014 este depusă în termen legal, deoarece la materialele cauzei nu sunt date că recurentul a recepționat pentru cunoștință copia deciziei instanței de apel din 12.06.2014.

Fiind investită cu judecarea pricinii, având ca obiect înlăturarea obstacolului și încasarea prejudiciului material, instanța de apel a ajuns la concluzia de a repune în termenul de apel pe SA „Red Union Fenosa” și a respins ulterior acțiunea.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră o astfel de concluzie neîntemeiată și eronată din următoarele considerente.

Problema de drept în prezenta acțiune este raportată la normele de drept procedural cu privire la repunerea în termenul de apel reglementate în Codul de Procedură Civilă, iar aprecierea soluționării juste a cauzei date revine instanței de recurs din prisma problemei de drept indicate și normelor de drept ce guvernează raportul juridic litigios în cauză.

Conform art.116 CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din

ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Potrivit art.362 alin.(1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Reieșind din materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prezentul recurs se conformează prevederilor art.432 CPC și normelor de drept procedural reiterate, aplicabile pricinii.

Astfel, referitor la încheierea instanței de apel din 20.02.2014, instanța de recurs consideră că este neîntemeiată și ilegală reieșind din motivarea precum că apelul împotriva hotărârii primei instanțe din 14.02.2013 nu a fost depus cu încălcarea termenului legal de 30 de zile, deoarece apelantul nu a participat la ședința de judecată în care a fost pronunțat dispozitivul hotărârii contestate, iar conform art.236 alin.(4) CPC, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile și că prima instanță a expediat apelantului copia dispozitivului hotărârii la 15.02.2013, însă la dosar lipsesc probe în confirmarea recepționării.

Or, conform recipisei din 24.12.2012, părțile, inclusiv reprezentantul SA „Red Union Fenosa”, au fost înștiințate despre data și ora următoarei ședințe de judecată fixată pentru 14.02.2013, prin urmare reprezentantul pârâtului SA „Red Union Fenosa” a fost citat legal (f.d.133). Chiar și în situația aflării în concediu a reprezentantului SA „Red Union Fenosa”, pârâtul urma să delege un alt reprezentant pentru a participa la ședința respectivă.

La 14.02.2013, reprezentantul SA „Red Union Fenosa” nu s-a prezentat, iar prima instanță în mod corect a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului pârâtului și a pronunțat hotărârea pe marginea acțiunii înaintate.

În acest sens, nu poate fi reținut argumentul că termenul de declarare a apelului pentru SA „Red Union Fenosa” urmează a fi calculat din 02.09.2013, dată când pârâtul a făcut cunoștință cu încheierea de executare benevolă a documentului executoriu emis de executorul judecătoresc.

Or, pârâtul a fost citat legal despre data examinării pricinii în primă instanță, iar potrivit legislației și practicii naționale participanții la proces sunt obligați să se folosească cu buna-credință de drepturile procedurale. Reieșind din prevederile art.53 alin.(3) și art.61 alin.(1) CPC, instanța judecătorească este în drept să pună capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

La fel și în jurisprudența CtEDO, s-a cristalizat concluzia că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la instanță (Cauza Van Harn vs Germania, nr.7557/03 din 11.09.2007).

Restituirea cererii de apel în contextul reiterat este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 CEDO. Cu ocazia examinării cauzei Ponomaryov vs Ucraina (hotărâre din 03.04.2008), CtEDO a notat, ca deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși,

reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, după cum este garantat la art.6 paragraf 1 CEDO, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției care declară preeminența dreptului, o parte a moștenirii comune a statelor contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. O situație similară a fost examinată în cauza Popov vs Moldova din 06.12.2005, în care a constatat, că prin neprezentarea motivelor pentru repunerea în termenul de prescripție pentru efectuarea unui act procedural, instanțele naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil. La fel CtEDO a notat, că termenul de declarare a recursului a expirat cu 47 de zile după expirarea termenului prevăzut de lege pentru depunerea lui (Melnic vs. Moldova, nr.6923/03 din 14.11.2006).

Ținând cont de cele menționate, de faptul că reprezentantul SA „Red Union Fenosa” a fost legal citat despre data examinării pricinii, dar nu s-a prezentat la ședința de judecată, încălcând considerabil termenul de apel consacrat la art.362 alin.(1) CPC, că argumentele invocate în favoarea repunerii în termen nu sunt întemeiate, instanța de recurs ajunge la concluzia că prin încheierea din 20.02.2014, apelantul a fost repus neîntemeiat și ilegal în termenul depunerii cererii de apel.

În contextul circumstanțelor prezentei cauze și reieșind din materialele dosarului, raportate la cadrul normativ și practica judiciară reiterată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel nu a dat aprecierea corespunzătoare argumentelor invocate de GȚ „Zugrav Leonid Alexandrovici”, nici a motivelor care au stat la baza respingerii lor și a pronunțat neîntemeiat și ilegal încheierea din 20.02.2014 și decizia din 12.06.2014.

Având în vedere că circumstanțele pricinii au fost stabilite de prima instanță, că nu este necesară verificarea unor dovezi suplimentare și reieșind din normele de drept aplicabile prezentului raport juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia și încheierea instanței de apel și a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel, eroarea judiciară nefiind posibilă a fi corectată de instanța de recurs.

În conformitate cu art.art. 444, 445 alin.(1), lit.c), 445 alin.(3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Ghedrovici Nicolae în interesele Gospodăriei Țărănești „Zugrav Leonid Alexandrovici”.

Se casează decizia din 12 iunie 2014 și încheierea din 20 februarie 2014 adoptate de Cursa de Apel Chișinău în cauza civilă la acțiunea înaintată de Gospodăria Țărănească „Zugrav Leonid Alexandrovici” împotriva Societății pe Acțiuni „Red Union Fenosa”, intervenient accesoriu Primăria Capaclia, raionul Cantemir, privind înlăturarea obstacolului și încasarea prejudiciului material, cu

remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători, în faza primirii cererii de apel.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii:

Nicolae Clima

Tatiana Vieru

Ion Corolevschi

Oleg Sternioală

Svetlana Novac